

Nr 59

Av herr Mellqvist m. fl., om bibehållande av småskoleseminariet i Falun.

I årets statsverksproposition, åttonde huvudtiteln, föreslår Kungl. Maj:t, att småskoleseminariet i Falun nedlägges med utgången av budgetåret 1955/56. I motiveringen till förslaget framhåller departementschefen: "Vad gäller nedläggning av ett småskoleseminarium kan en dylik åtgärd i och för sig framstå som förvånande mot bakgrunden av det så småningom ökade behovet av småskollärare. Ser man däremot folk- och småskoleseminarieorganisationen som en helhet, är det uppenbart att åtgärden är motiverad. De provisoriska småskoleseminarierna ligger nu i Stockholm och Falun. Vid valet mellan dessa anser jag i likhet med skolöverstyrelsen övervägande skäl tala för att seminariet i Falun nedlägges".

Av de nio småskoleseminarierna har småskoleseminariet i Falun näst småskoleseminariet i Stockholm det största antalet sökande per ledig plats.

De tre nordligaste länen ha var sitt småskoleseminarium. Dessa seminarier ha jämte Landskrona det lägsta antalet sökande i förhållande till antalet platser.

Om departementschefens förslag av riksdagen kommer att bifallas innebär det att sju med varandra sammanhängande län med Kopparbergs län i mitten komma att sakna småskoleseminarium, nämligen Jämtlands, Gävleborgs, Uppsala, Västmanlands, Örebro, Värmlands och Kopparbergs.

Dessa förhållanden torde tydligen kunna visa, att möjligheter till småskollärarytbildning böra finnas kvar i Falun.

Småskoleseminariet i Falun har med ett avbrott på cirka 10 år funnits i staden sedan 1879 och i sin mån bidragit att göra Falun till den skolstad, det av ålder varit.

Vid valet av nedläggande av ett av de s. k. provisoriska småskoleseminarierna anser departementschefen i likhet med skolöverstyrelsen, att övervägande skäl tala för att seminariet i Falun nedlägges. De skäl, som av skolöverstyrelsen anförts, äro egentligen bara, att småskoleseminariet i Stockholm kan disponera av staten ägda lokaler. Lokalerna i Falun ägas av staden och stå till seminariets disposition. Om ett småskoleseminarium i Falun skulle bli en permanent institution, komma med all säkerhet lokaler, även för mer än en treårig linje, att kunna ställas till förfogande. Lokalfrågan får dock ej vara ett avgörande skäl emot en förläggning av ett småskoleseminarium i Falun. En ytterligare koncentrerings av institutioner till Stockholm på landsbygdens bekostnad måste anses som olämplig.

Med hänsyn till här antydda fråga om lokaliseringsverksamheten kan

en hänvisning till ett utlåtande av bankoutskottet vid höstriksdagen 1954 vara av intresse. I dess utlåtande nr 36 över motionerna II: 290 och I: 341, angående den framtida utformningen av närings- och bebyggelsestrukturen i landet, heter det bl. a.: "Vad särskilt gäller lokaliseringsverksamheten har principerna för denna övervägts av riksdagen så sent som 1952. Senare har riksdagen godkänt ett av bankoutskottet föregående år avgivet utlåtande, nr 10, i vilket uttalats att den fortgående urbaniseringen och i synnerhet koncentrationen av befolkningen liksom av förvaltningen och företagsamheten till Stockholm borde i skilda sammanhang och ur olika synpunkter noga följas av myndigheterna."

Vad småskoleseminarierna i landet beträffar, torde det i någon mån kunna påstås, att seminarieorganisationen för övre Norrlands del och för Skånes del är något överdimensionerad, under det att ett stort och viktigt område i Mellansverige (Bergslagsbygden) saknat ett fast småskoleseminarium. Då departementschefen därtill funnit det påkallat att uppdraga åt särskilda sakkunniga att utreda seminariernas organisation, finns det ingen anledning att nu nedlägga ett småskoleseminarium, innan organisationsplanerna blivit utredda och klarlagda, i all synnerhet som departementschefen själv framhåller, att en dylik åtgärd, att nedlägga ett småskoleseminarium, i och för sig kan framstå som förvånande mot bakgrunden av det så småningom ökande behovet av småskollärare.

Med stöd av vad ovan anförts hemställa vi,

att riksdagen vid behandling av statsverkspropositionen, åttonde huvudtiteln, måtte besluta, att om en nedläggning av ett av de s. k. provisoriska småskoleseminarierna skulle visa sig erforderlig, småskoleseminariet i Falun bibehållles.

Stockholm i januari 1955

Erik Östrand

Rob. L. Jansson
i Aspeboda

Sven Mellqvist
T. Fredriksson

Olof Persson

A. Olsson

Elsa Lindskog

Sven Vigelsbo

Birger Gezelius

Lena Ingenäs

Olof Hammar

Erik Severin
i Gävle

Elin S. Eriksson

Per Persson,
Norrby

Arvid Andersson,
Ryggestad

Einar Dahl

Viola Sandell

Birger Nilsson

Nils Agerberg